

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การวิเคราะห์สภาพการตรวจสอบภายใน
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สุกัลยา ประสิทธิ์ผล

งานวิจัยสถาบันฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ประจำปีงบประมาณ 2559

กำหนดจริยธรรมภายในกลุ่มของตนขึ้นมาได้และกลุ่มผู้ตรวจสอบภายใน ตัวอย่างที่ควรนำมาศึกษาเป็นอย่างมากก็คือ สมาคมผู้ตรวจสอบภายในของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในให้สมาชิกของสมาคมของตนนำไปเป็นแนวประพฤติปฏิบัติด้วยดังต่อไปนี้ คือ

1. จะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์และขยันขันแข็ง
2. จะต้องมีความจงรักภักดีต่อองค์กร โดยให้ความร่วมมือต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร และหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือที่ผิดกฎหมาย
3. พึงหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ขัดกับส่วนได้เสียขององค์กรหรือที่อาจเป็นเหตุให้ต้องละเลยจากจุดมุ่งหมายในการตรวจสอบ
4. จะต้องไม่รับของตอบแทนหรือของขวัญจากพนักงานหรือจากผู้ที่มาติดต่อกับองค์กรโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายบริหารระดับสูง
5. จะต้องระวังในการใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการตรวจสอบและจะต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรได้
6. การแสดงข้อคิดเห็นจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังโดยจะต้องมีหลักฐานจากข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รายงานของผู้ตรวจสอบภายในนั้นจะต้องแสดงถึงข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รายงานของผู้ตรวจสอบภายในนั้นจะต้องแสดงถึงข้อเท็จจริงที่หากละเว้นที่จะเปิดเผยแล้ว จะทำให้เป็นการบิดเบือนรายงานผลการตรวจสอบปฏิบัติการงานของหน่วยงานและปกปิดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายด้วย
7. ต้องเป็นผู้ที่มีความพยายามในการปรับปรุงตนเองอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อให้เกิดความชำนาญและเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การกำหนดจริยธรรมให้ผู้ตรวจสอบภายในถือปฏิบัติก็เหมือนการสร้างเครื่องสนับสนุนให้เกิดมีมาตรฐานในวิชาชีพแขนงนี้ขึ้น ข้อกำหนดต่างๆ ที่ตราไว้ให้ปรากฏต่อสายตาของสาธารณชน จึงเป็นเสมือนเครื่องผูกมัดให้ผู้ตรวจสอบภายในประพฤติตนและยังหน้าที่ของตนด้วยความซื่อตรง ด้วยดุลพินิจที่สุจริต รอบคอบและเพียงพอพร้อมด้วยความกล้าหาญ

วัธนีย์ พรหมเชษฐ์และเกรียงศักดิ์ จีระเจียรนาถ (2523 : 29 – 32) กล่าวว่า

1. ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติอย่างซื่อสัตย์สุจริต มีจุดมุ่งหมายและขยันขันแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ หมายความว่า การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในมักจะอยู่ภายใต้สภาวะการณ์ที่ล่อแหลมต่อการวางตนให้เกิดความเที่ยงธรรม ดังนั้น หากผู้ตรวจสอบภายในขาดความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานแล้ว ก็คงจะทำให้ความเที่ยงธรรมหรือความเป็นอิสระได้รับการกระทบกระเทือนเป็นอย่างมากอันจะเป็นผลเสียหายต่อองค์กรและวิชาชีพอย่างยิ่ง การปฏิบัติงานอย่างมีจุดมุ่งหมายหรือมีเป้าหมายก็คือ กำหนดจุดยืนของผู้ตรวจสอบภายในที่จะหันเหทิศทางหรือกำหนดแนวทางการตรวจสอบในแต่ละคราวอย่างมีหลักเกณฑ์ ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าผลที่ได้จากการตรวจสอบและยังเป็นการยกระดับวิชาชีพให้มีศักดิ์ศรีได้อีกทางหนึ่งด้วยความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงานนั้นเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของการตรวจสอบเพราะผลการตรวจสอบหากได้รับเข้าไปอาจจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ตรวจพบ หรือการชักชวนนั้น อาจจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

2. ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีความภักดีต่อองค์กร โดยการให้ความร่วมมือแก่กิจกรรมขององค์กร และหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือไม่เหมาะสมกับวิชาชีพ หมายความว่า ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องสำนึกในความรับผิดชอบที่มีต่อผู้ว่าจ้างหรือองค์กร นอกจากนี้ยังจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้การสนับสนุนกิจกรรมทุกอย่างขององค์กรที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้แต่ทั้งนี้อยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่าเป้าหมายขององค์กรจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย การที่ผู้ตรวจสอบภายในจะยึดถือจริยธรรมในข้อนี้มีใช้หมายถึงว่าจะต้องสนับสนุนกิจกรรมทุกอย่างขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้แต่ต้องให้ข้อทักท้วงเมื่อกิจกรรมนั้นเป็นไปอย่างไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย เช่น เป้าหมายหลักขององค์กรต้องการกำไรจำนวนหนึ่งแต่พยายามกักตุนสินค้าแล้วขายเกินกว่าราคาที่ถูกกฎหมายควบคุม ในฐานะของผู้ตรวจสอบภายในจะต้องไม่สนับสนุนหรือให้ความเห็นในเชิงกระตุ้นให้เกิดการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย

3. ผู้ตรวจสอบภายในพึงหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ที่อาจจะมีข้อขัดแย้งในส่วนได้เสียกับองค์กรหรืออาจจะทำให้ผู้ตรวจสอบภายในละเลยจากจุดมุ่งหมายในการตรวจสอบหรือละเลยจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ หมายความว่า ภายในองค์กรใดก็ตามมักจะมีกิจกรรมที่มีข้อขัดแย้งในส่วนได้เสียไม่น้อย อาจจะเป็นส่วนได้เสียระหว่างหน่วยงานหรือระหว่างบุคคลในระดับงานต่างๆ กัน และในหลายกรณีหากผู้ตรวจสอบภายในขาดความระมัดระวัง ขาดจุดยืนที่แน่นอนหรือขาดเป้าหมายในการตรวจสอบแล้วอาจจะกลายเป็นเครื่องมือของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในละเลยหรือเบี่ยงเบนจากเป้าหมายในการตรวจสอบหรืออาจจะถึงกับละเลยจากหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ จึงเห็นว่าจริยธรรมข้อนี้จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้ตรวจสอบภายในมีจุดยืนของตนเองอย่างมั่นคงสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

4. ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่รับผลตอบแทนของขวัญจากพนักงาน ลูกค้า หรือผู้ที่มาติดต่อกับองค์กร หากมิได้รับความยินยอมจากฝ่ายบริหารระดับสูง หมายความว่า โดยปกติแล้วผู้ตรวจสอบภายในจะต้องไม่รับอามิสสินจ้างตลอดจนของขวัญจากบุคคลใดหรือองค์กรใดอย่างเด็ดขาดเพราะอาจทำให้ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในได้รับการกระทบกระเทือนและเป็นที่ครหาจากบุคคลทั่วไปอย่างง่าย ทั้งนี้เพราะความคิดของบุคคลทั่วไปจะต้องคิดว่าใครก็ตามที่หว่านพืชย่อมหวังผล อย่างไรก็ตามในบางโอกาสผู้ตรวจสอบภายในอาจจะได้รับการนิยมนิยมชมชอบจากผู้ที่ได้รับการตรวจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบ จนกระทั่งเป็นเหตุให้นำของขวัญหรือผลตอบแทนมาให้ผู้ตรวจสอบภายในโดยเจตนาบริสุทธิ์ แต่การวัดเจตนาว่าส่วนไหนหรือครั้งใดเป็นเจตนาบริสุทธิ์หรือไม่เป็นสิ่งที่พิสูจน์ยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์ คือผู้ตรวจสอบภายในเป็นผู้ตัดสินแล้วย่อมจะเกิดความเอนเอียงได้ง่าย จึงกำหนดให้ฝ่ายบริหารระดับสูงเป็นผู้ตัดสินว่าคราวใดหรือกรณีใดที่ผู้ตรวจสอบภายในสามารถรับสินจ้างของขวัญจากบุคคลอื่นได้

5. ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีความระมัดระวังการใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นความลับ เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลหรืออาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร หมายความว่า ในการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในจะได้พบเห็นข้อมูลประเภทต่างๆ จากหน่วยงานต่างๆ ในองค์การข้อมูลเหล่านี้บางส่วนก็ใช้เป็นประโยชน์ในการรวบรวมข้อเท็จจริงบางส่วนเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข การที่จะเลือกเอาข้อมูลใดมาใช้ในโอกาสใดย่อมอยู่ในดุลพินิจของผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งต้องใช้ความ

ระมัดระวังเป็นอย่างมากเช่นกัน นอกจากจะระมัดระวังในการเลือกใช้ข้อมูลแล้วผู้ตรวจสอบภายในจะต้องไม่นำเอาข้อมูลนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนอย่างเด็ดขาดหรือนำข้อมูลนั้นไปทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

6. ผู้ตรวจสอบภายในเมื่อจะแสดงข้อคิดเห็นจะต้องใช้ความระมัดระวังเพื่อให้ได้หลักฐานจากข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รายงานของผู้ตรวจสอบภายในต้องแสดงถึงข้อเท็จจริงหากวันที่จะเปิดเผยข้อเท็จจริงนี้ อาจจะเป็นการบิดเบือนรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานและเป็นการปกปิดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย หมายความว่า หากผู้ตรวจสอบภายในจะเสนอรายงานหรือข้อเท็จจริงใดๆ ก็ตามจะต้องมีหลักฐานที่สนับสนุนข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เสนอไปนั้นอย่างเพียงพอ ในหลายกรณีหากผู้ตรวจสอบภายในในวันที่จะแสดงข้อเท็จจริงที่จะแสดงข้อเท็จจริงจะเป็นการปกปิดหรือบิดเบือนผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ จะทำให้ผู้อ่านรายงานเกิดความเข้าใจผิดเป็นอย่างมาก อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นเมื่อมีการสั่งการภายใต้รายงานที่ชักนำให้เข้าใจผิดนั้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นศัตรูให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ได้รับการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายในต่อรายงานกิจกรรมที่อาจจะไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

7. ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องพยายามต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งในการปรับปรุงตนให้เกิดความชำนาญและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น หมายความว่าผู้ตรวจสอบภายในจะต้องขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่างๆ ที่จะช่วยให้การตรวจสอบภายในเป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะว่าความเจริญก้าวหน้าของวิชาการในแขนงต่างๆ ได้เจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วหากว่าผู้ตรวจสอบภายในไม่ตื่นตัวอยู่เสมอก็จะไม่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ยิ่งมีการเปลี่ยนแปลงมากและรวดเร็วเพียงใด ผู้ตรวจสอบภายในก็ต้องตื่นตัวมากขึ้นเท่านั้นเพื่อให้สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพการตรวจสอบให้มีมาตรฐานที่สูงอยู่เสมอ

จะเห็นว่าจริยธรรมที่กล่าวถึงข้างต้นไม่ใช่บทบังคับที่กำหนดโทษไว้ แต่เป็นสิ่งเตือนผู้ตรวจสอบภายในให้ระลึกถึงสิ่งที่ควรกระทำอันเป็นการเพิ่มคุณค่าแก่ผู้ตรวจสอบภายในและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เกิดศรัทธาในวิชาชีพการตรวจสอบภายใน

ประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน

เนื่องด้วยกรมบัญชีกลางร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐได้จัดให้งานตรวจสอบภายในมีการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐนั้น เพื่อให้งานตรวจสอบภายในภาครัฐมีความเข้มแข็งและปฏิบัติงานที่สอดคล้องตามมาตรฐานสากล อันจะช่วยให้ส่วนราชการมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีของส่วนราชการ

งานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้เข้าร่วมการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐเพื่อให้งานตรวจสอบภายในทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง ทำให้เกิดกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ เกิดกระบวนการกำกับดูแล ส่งเสริมให้การบริหารทรัพยากรของส่วนราชการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม งานตรวจสอบภายในจึงนำระบบการประกันคุณภาพมาใช้กับงานตรวจสอบภายใน จึงเป็นวิธีการที่จะทำให้หน่วยงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการมีการพัฒนา

คุณภาพงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคคลทั่วไปต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน โดยมีประเด็นที่ใช้พิจารณา 16 ประเด็น คือ

1. กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ
 - 1) มีการจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในซึ่งมีองค์ประกอบครบถ้วน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ คำนิยาม
 - 2) ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ
 - 3) มีการทบทวนกฎบัตรการตรวจสอบภายในและนำเสนอหัวหน้าส่วนราชการทุกปี
 - 4) มีการเผยแพร่กฎบัตรการตรวจสอบภายในให้ทราบทั่วกันในส่วนราชการ
2. การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระและเที่ยงธรรม ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ
 - 1) เสนอรายงานตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ
 - 2) อนุมัติแผนการตรวจสอบโดยหัวหน้าส่วนราชการ
 - 3) มีการกำหนดกรอบความประพฤติเกี่ยวกับความเที่ยงธรรมและข้อจำกัดของความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรม/มาตรฐานจริยธรรม/คุณธรรมของหน่วยงานตรวจสอบภายในเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการให้ความเห็นชอบ
 - 4) บุคลากรของหน่วยงานตรวจสอบภายในทราบและถือปฏิบัติตามกรอบฯ ที่กำหนด
 - 5) มีการเผยแพร่กรอบความประพฤติเกี่ยวกับความเที่ยงธรรมและข้อจำกัดของความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรม/มาตรฐานจริยธรรม/คุณธรรมของหน่วยงานตรวจสอบภายในให้ทราบทั่วไปในส่วนราชการ
3. ความเชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบภายใน ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ
 - 1) บุคลากรในหน่วยงานตรวจสอบภายในที่มีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบฯ มากกว่า 3 หรือ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวนกี่คนและคิดเป็นร้อยละเท่าใด
 - 2) บุคลากรในหน่วยงานตรวจสอบภายในที่ได้รับวุฒิปริญญาตรีมีจำนวนกี่คนและคิดเป็นร้อยละเท่าใด
4. การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในอย่างระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ
 - 1) มีการบันทึกการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในกระตือรือร้นทำการที่เป็นลายลักษณ์อักษรและครอบคลุมทุกกระบวนการปฏิบัติงาน
 - 2) มีการกำกับดูแลและสอบทานการปฏิบัติงานที่สำคัญโดยหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน/ผู้ที่ได้รับมอบหมายที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม
 - 3) มีการยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของเรื่องที่ตรวจพบและข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะกับหน่วยรับตรวจ
 - 4) ไม่มีข้อทักท้วงจากหน่วยรับตรวจต่อรายงานผลการตรวจสอบหรือมีข้อทักท้วงจากหน่วยรับตรวจต่อรายงานผลการตรวจสอบแต่สามารถแก้ข้อทักท้วงอย่างมีเหตุผลได้

5. การพัฒนาวิชาชีพการตรวจสอบภายใน

- 1) มีแผนการพัฒนาบุคลากรในระดับหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- 2) มีการประเมิน competency ผู้ตรวจสอบภายใน
- 3) มีการพัฒนาบุคลากรในระดับบุคคลที่สอดคล้องกับผลการประเมิน competency
- 4) มีการพัฒนาบุคลากรครบถ้วนตามแผน
- 5) มีการฝึกอบรมด้านการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และ ความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน 30 ชม.:คน:ปี
- 6) มีการเผยแพร่องค์ความรู้และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากกว่า 2 เรื่อง

6. การประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

- 1) มีการประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชาภายในหน่วยงาน ตรวจสอบภายใน
- 2) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งระดับบุคคลและระดับหน่วยงานด้วยตนเอง หรือสอบถาม โดยบุคคลอื่นที่อยู่ภายในส่วนราชการ
- 3) มีการรายงานผลการประเมินจากภายในให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ
- 4) มีการกำหนดแผนหรือแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงตามผลการประเมิน
- 5) มีการสำรวจความพึงพอใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 6) มีการดำเนินการพัฒนาและสรุปผลเสนอหัวหน้าส่วนราชการ

7. การวางแผนการตรวจสอบ การเสนอและอนุมัติแผนการตรวจสอบ

- 1) จัดทำแผนการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง
- 2) แผนการตรวจสอบมีองค์ประกอบครบถ้วนประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขตการตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบและงบประมาณ
- 3) มีนำข้อมูลข่าวสารของฝ่ายบริหารมาใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการตรวจสอบ
- 4) แผนการตรวจสอบได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการภายในเดือนกันยายน
- 5) แผนการตรวจสอบระยะยาวครอบคลุมหน่วยรับตรวจ/กิจกรรม และไม่เกิน 5 ปี
- 6) แผนการตรวจสอบสอดคล้องกับนโยบาย/ความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการ
- 7) มีการกำหนดงานการให้คำปรึกษาไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปี
- 8) มีการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุมประเภทงานให้ความเชื่อมั่น

8. การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ

- 1) มีการรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการระบุปัจจัยเสี่ยง
- 2) ผังกระบวนการปฏิบัติงาน
- 3) มีการระบุปัจจัยเสี่ยงที่ครอบคลุมภารกิจของส่วนราชการ
- 4) มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง
- 5) มีการจัดทำบัญชีรายการความเสี่ยง

- 6) มีการนำผลการประเมินความเสี่ยงไปใช้เพื่อการวางแผนการตรวจสอบ
- 7) มีการจัดทำข้อตกลงในการกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยงร่วมกันของบุคลากรในองค์กรกับหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- 8) มีการปรับหรือทบทวนปัจจัยเสี่ยงและเกณฑ์ความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
- 9) มีการพิจารณาคำร้องขอของหัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าหน่วยรับตรวจในการวางแผนการตรวจสอบ

9. งบประมาณและอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

- 1) มีกรอบงบประมาณของหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- 2) มีกรอบอัตรากำลังผู้ตรวจสอบภายใน และมีผู้ปฏิบัติงานเต็มจำนวนตามกรอบอัตรากำลัง
- 3) มีการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพียงพอ สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนการตรวจสอบประจำปีและตามแผนการตรวจสอบระยะยาวที่ได้รับอนุมัติ

10. นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน การประสานงาน

- 1) มีการกำหนดนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
- 2) มีการสื่อสารนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอย่างทั่วถึงภายในหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- 3) มีการนำนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของหัวหน้างานตรวจสอบภายในไปปฏิบัติ
- 4) มีแนวทางหรือคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่เป็นปัจจุบันและนำไปใช้ในการปฏิบัติตรวจสอบ
- 5) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานงานเพื่อให้ขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสมและลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน
- 6) มีการทบทวนหรือปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับศักยภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- 7) มีการขอรับนโยบายหรือความคิดเห็นจากหัวหน้าส่วนราชการมาประกอบในการพิจารณา ทบทวนหรือปรับปรุงนโยบาย

11. รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ

- 1) มีการรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนของหน่วยงานตรวจสอบภายใน จำนวน...ครั้งในรอบปีและมีสาระสำคัญครบถ้วนเทียบกับแผนการตรวจสอบ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนการตรวจสอบและระบุถึงความเสี่ยง การควบคุมที่สำคัญ
- 2) มีการพัฒนารูปแบบรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ และเผยแพร่ส่วนที่เป็นสาระสำคัญให้หน่วยรับตรวจและผู้เกี่ยวข้องทราบ

12.กิจกรรมการตรวจสอบภายในต้องประเมินและช่วยสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของส่วนราชการ ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ

- 1) กิจกรรมการตรวจสอบภายในมีการประเมินและช่วยสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแลของส่วนราชการ
- 2) กิจกรรมการตรวจสอบภายในมีการประเมินและช่วยสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยงของส่วนราชการ
- 3) กิจกรรมการตรวจสอบภายในที่การประเมินและช่วยสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการควบคุมของส่วนราชการ
- 4) การให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ/ปรับปรุงระบบงานหรือกระบวนการทำงาน
- 5) การให้ข้อเสนอแนะที่หัวหน้าส่วนราชการสั่งการให้ปฏิบัติ และหน่วยรับตรวจยอมรับนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ/ปรับปรุงระบบงานหรือกระบวนการทำงานครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน

13.การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ

- 1) มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบครบถ้วนทุกภารกิจงานตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปี
- 2) แผนการปฏิบัติงานตรวจสอบสอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
- 3) มีการนำแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ ไปปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม

14.การปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ

- 1) มีการระบุและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่มีความเพียงพอ มีความน่าเชื่อถือ มีความเกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
- 2) มีวิธีการวิเคราะห์และประเมินผลที่มีความเหมาะสม
- 3) มีการบันทึกข้อมูลครบถ้วนทุกภารกิจงานตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปี
- 4) มีการสอบถามจากหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน/ผู้ที่ได้รับมอบหมายที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม
- 5) มีการจัดเก็บกระดาษทำการและรายงานตลอดถึงหลักฐานต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- 6) มีการสื่อสารยืนยันถึงความเหมาะสม

15.รายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน คือ

- 1) รายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบครบถ้วนแผนการตรวจสอบประจำปี
- 2) เสนอรายงานผลการปฏิบัติงานภายใน 2 เดือนนับจากวันตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผนการตรวจสอบประจำปี
- 3) รายงานผลการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบครบถ้วน
- 4) รายงานผลการปฏิบัติงานถูกต้อง เทียบธรรม ชัดเจน รัดกุม สร้างสรรค์ ครบถ้วน และทันเวลา (ภายใน 2 เดือน)

- 5) มีการเผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
 - 6) มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ส่วนราชการในภาพรวม
- 16.การติดตามผลการตรวจสอบ ประเด็นที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้
- 1) มีการกำหนดระบบ/เกณฑ์การติดตามผลการตรวจสอบอย่างชัดเจน
 - 2) มีกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบตามระบบ/เกณฑ์การติดตามผล
 - 3) มีการรายงานผลการติดตามเสนอหัวหน้าส่วนราชการ

สภาพงานตรวจสอบภายใน

เนื่องด้วย การบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในปัจจุบัน ได้มีการปรับกลยุทธ์ในการบริหารองค์กรใหม่ ให้มีความเหมาะสมตามการเปลี่ยนแปลงทางกระโหลกชีวิตและการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวและมีเสรีภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการกำกับดูแลและควบคุมตนเองตามหลักธรรมาภิบาล ป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและลดความเสี่ยงในการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งจะมีผลให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาและแข่งขันได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้จัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นในปี พ.ศ. 2545 โดยเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่ออธิการบดี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการบริหารของหน่วยงานต่างๆ ภายในส่วนราชการและให้ข้อเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น หน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีธรรมาภิบาล และมีการควบคุมที่ดี งานตรวจสอบภายในจึงวิเคราะห์ความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและการพัสดุของมหาวิทยาลัยฯ ซึ่งอาจจะเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นแล้วหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอีกเพื่อหาทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงนั้นๆ โดยการให้ข้อเสนอแนะให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลสำคัญที่ตรงพบต่ออธิการบดี เพื่อสั่งการให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข รวมถึงการเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยฯ ดำเนินการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และมีประสิทธิผล ตามนโยบายและเป้าหมายตามที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ตั้งไว้

จากการศึกษามาถึงโครงสร้าง วัตถุประสงค์ บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบและการบริหารงานตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อเสนอผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจภายใน โดยกำหนดประเด็น 6 ประเด็น ดังนี้

1. การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบประจำปี
2. การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี
3. การเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี
4. การวางแผนการปฏิบัติงาน

- 5 การสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายใน
- 6 การบริการให้คำปรึกษา

กระบวนการตรวจสอบภายใน

1. การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบประจำปี

ความเสี่ยงหมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดความเสียหาย การรั่วไหลความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ไม่บรรลุเป้าหมายในการบริหารงานและการดำเนินงาน การประเมินความเสี่ยงจึงหมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง ซึ่งการประเมินความเสี่ยง โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 มิติ คือ โอกาสที่อาจเกิดขึ้น หมายถึงเหตุการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด การประเมินความเสี่ยง สามารถทำได้ทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายในองค์กร ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาการจัดความเสี่ยงเช่น การปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน กระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการควบคุมภายในการวัดผลการปฏิบัติงาน และการติดตามผล ผลของการประเมินความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ช่วยให้องค์กรตระหนักถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในทางเสียหายลดสิ่งไม่คาดหวังและการสูญเสียต่อองค์กร

ผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมโดยรวมของมหาวิทยาลัย เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ขององค์กร รวบรวมและจัดทำผังโครงสร้างองค์กร รายชื่อหน่วยงานสภาพการปฏิบัติงาน สายบังคับบัญชาการจัดกลุ่มของข้อมูลด้านการเงิน การบริหารบุคคล เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการจัดกลุ่มหน่วยงานที่มีภารกิจที่ใกล้เคียง เพื่อกำหนดปัจจัยเสี่ยงและเกณฑ์ความเสี่ยงเฉพาะเจาะจง มีการกำหนดปัจจัยและเกณฑ์ความเสี่ยงในงานด้านกลยุทธ์ด้านการดำเนินงาน ด้านการบริหารความรู้ ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบทำการประเมินความเสี่ยง ตามลักษณะงานหรือหน่วยงานและตามลำดับความสำคัญและนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการตรวจสอบ โดยการวางแผนการตรวจสอบภายใน จากการประเมินความเสี่ยงต้องกระทำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและควรนำข้อมูลของฝ่ายบริหารและคณะกรรมการตรวจสอบมาพิจารณาในขั้นตอนการวางแผน

ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในประเด็นนี้ จึงควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลภาพรวมของระดับมหาวิทยาลัย สรุปลักษณะที่สำคัญ วัตถุประสงค์นโยบาย รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างมหาวิทยาลัย โครงสร้างการบริหาร แผนผังกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ

1.2 จัดกลุ่มหน่วยงาน หรือกลุ่มกิจกรรมที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและเรียงลำดับความสำคัญที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภารกิจของมหาวิทยาลัย

1.3 กำหนดปัจจัยเสี่ยงและเกณฑ์ความเสี่ยงที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มงานกิจกรรมที่กำหนด

1.4 ทำการประเมินความเสี่ยงตามลำดับความสำคัญของกลุ่มงาน หรือกิจกรรมที่จัดลำดับเอาไว้ และนำไปจัดเรียง/เกณฑ์ความเสี่ยงที่กำหนด นำไปวิเคราะห์ความเสี่ยง

1.5 นำผลการประเมินความเสี่ยงจัดทำเป็นบัญชีรายการความเสี่ยง

ประโยชน์ของการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบประจำปี เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจ ในกระบวนการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างละเอียด เพียงพอ ในการวางแผนการตรวจสอบและก่อนการเข้า ดำเนินการตรวจสอบ ทำให้สามารถวางแผนการตรวจสอบได้ตรงกับหน่วยงานหรือกิจกรรมที่มีความเสี่ยงใน ระดับสูง และวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อจัดการเก็บความเสี่ยงที่สำคัญได้อย่างทันเวลา ภายใต้ทรัพยากร เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในที่มีอยู่ ทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2. การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี

งานตรวจสอบภายใน จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายที่ แสดงว่าจะตรวจสอบเรื่องอะไรบ้างภายใน 1 ปี โดยให้ครอบคลุมในการบริหารงานและการดำเนินงานต่างๆ ขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบ ได้แก่ หน่วยรับตรวจ กิจกรรมที่จะตรวจสอบ ระดับความเสี่ยง ความถี่ใน การตรวจสอบ ระยะเวลาที่จะทำการตรวจสอบ จำนวนคน/วันที่จะทำการตรวจสอบ กำหนดผู้รับผิดชอบใน การตรวจสอบ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้ตรวจสอบภายในทั้งหมด และงบประมาณที่ใช้ปฏิบัติงาน ตรวจสอบ เพื่อให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าควรตรวจสอบกิจกรรมใดด้วยวัตถุประสงค์อะไร ที่หน่วยรับตรวจใด เวลาใด และงบประมาณที่ต้องใช้ในการตรวจสอบเท่าใด อันจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานตรวจสอบ ภายใน คืองานบริการที่จะให้เป็นหลักประกันที่เที่ยงธรรมและค่าปรึกษาของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบ ภายในต้องนำวัตถุประสงค์และขอบเขตการตรวจสอบที่กำหนดไว้ในการวางแผนการตรวจสอบ มากำหนด วิธีการ เทคนิค และขั้นตอนในการตรวจสอบอย่างละเอียด เพื่อนำเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี ต่อไป

การจัดแผนการตรวจสอบตามวัตถุประสงค์จึงมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน คือ เป็นเครื่องมือในการติดตามผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากแผนการตรวจสอบต้องผ่านการอนุมัติจากหัวหน้าส่วน ราชการ ดังนั้น หัวหน้าส่วนราชการจึงมีส่วนร่วมในการพิจารณาปรับปรุงขอบเขตการตรวจสอบภายใน แผนการตรวจสอบภายใน รวมทั้งสามารถติดตามผลปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ว่าเป็นไปตามแผนการ ตรวจสอบภายในหรือไม่อย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติประการใดบ้าง เป็นเครื่องมือในการ มอบหมายและควบคุมรวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานตรวจสอบภายใน สามารถใช้แผนการ ตรวจสอบภายใน มอบหมายงานให้ผู้ตรวจสอบภายในแต่ละคนรับผิดชอบตามความเหมาะสมและควบคุมให้ การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งเป็นหลักฐานในการติดตาม ความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน การ วางแผนการตรวจสอบช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในมีแนวทางในการปฏิบัติงาน ทำให้สามารถปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายในกิจกรรมต่างๆ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการ ตรวจสอบได้เป็นแนวทางในการจัดแผนการตรวจสอบภายในครั้งต่อไป แผนการตรวจสอบภายในงวดที่ผ่านมา

จะช่วยให้ทราบถึงข้อมูลในการตรวจสอบครั้งก่อนๆ เช่น เวลาที่ใช้ ขอบเขตการตรวจสอบ อัตราค่าจ้าง และงบประมาณ เป็นต้น

ดังนั้น การปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในประเด็นของการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี จึงดำเนินการ ดังนี้

2.1 วางแผนการตรวจสอบตามแผนการประเมินความเสี่ยง เพื่อกำหนดความสำคัญของแต่ละกิจกรรม ที่จะตรวจสอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินความเสี่ยง เพื่อวางแผนการตรวจสอบ

2.2 นำเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อหัวหน้าส่วนราชการภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี โดยแผนการตรวจสอบประจำปีระบุถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขต หน่วยรับตรวจ เรื่องที่ตรวจ ระยะเวลาทำการตรวจสอบ ระดับความเสี่ยงอัตราค่าจ้าง งบประมาณ

3. การเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี

เมื่อวางแผนตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว หัวหน้างานตรวจสอบภายในต้องเสนอแผนการตรวจสอบตามขั้นตอน คือ เสนอแผนการตรวจสอบต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนั้นในการปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายใน ในประเด็นการเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี จึงควรกำหนดดังนี้

3.1 การเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาเพื่อเพิ่มเติมข้อตรวจสอบเป็นกรณีพิเศษ และเพื่อขอความเห็นชอบ

3.2 ปรับปรุงหัวข้อการตรวจสอบตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มหรือลดหัวข้อการตรวจสอบ ตามเหตุผลความจำเป็น แก้ไข ปรับปรุงแผนการตรวจสอบตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ

3.3 เสนอหัวหน้าส่วนราชการ พิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการตามแผน

3.4 กรณีมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ที่ทำให้ต้องมีการปรับแผนการตรวจสอบให้ดำเนินการปรับแผนการตรวจสอบพร้อมชี้แจงเหตุผลความจำเป็นเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อขออนุมัติปรับแผน

การวางแผนงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ผ่านมา โดยจะนำเสนอข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี (ปีงบประมาณ 2556 - 2558) และได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการแล้ว มีประเด็นการตรวจสอบแต่ละปี ดังนี้

1. แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2556

หลักการและเหตุผลของการตรวจสอบภายในถือได้ว่าเป็นเครื่องมือและกลไกที่สำคัญของฝ่ายบริหาร คือผู้บริหารสามารถนำข้อมูลจากรายงานการตรวจสอบที่ผู้ตรวจสอบภายในเสนอ นำไปใช้ในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร เนื่องจากการตรวจสอบภายในมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยรับตรวจให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี โดยการใช้วิธีการตรวจสอบ และเทคนิคการตรวจสอบอย่างเหมาะสมกับภารกิจและสภาพแวดล้อมองค์กร

1.1 วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานการเงิน การบัญชี และการพัสดุของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีรวมถึงให้มีระบบการควบคุมภายในที่รัดกุม มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นไปโดยประหยัดตามนโยบายที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ตั้งไว้

1.2 ขอบเขตของการตรวจสอบ

1.2.1 หน่วยรับตรวจ

- 1) โครงการบริการสระว่ายน้ำ
- 2) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
- 3) งานคลัง สำนักงานอธิการบดี
- 4) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 กิจกรรม/เรื่องที่ตรวจสอบ

1.3.1 งานตรวจสอบติดตามและประเมินผล

- 1) การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด
 - กิจกรรม 1. การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ครุภัณฑ์
- 2) การตรวจสอบทางการเงิน
 - กิจกรรม 1. ใบสำคัญจ่ายเงินงบประมาณ
 2. ใบสำคัญจ่ายเงินนอกงบประมาณ
 3. การตรวจสอบบัญชี โครงการบริการสระว่ายน้ำ
 4. การตรวจสอบบัญชี ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
 5. การตรวจสอบลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน
 - กิจกรรม 1. โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์พื้นที่ได้ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
 2. โครงการติดตามความก้าวหน้าผู้ประกอบการใหม่ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
 3. โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์พื้นที่ได้ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
 4. โครงการติดตามความก้าวหน้าผู้ประกอบการใหม่ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
- 4) การตรวจสอบการดำเนินงาน
 - กิจกรรม 1. โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์พื้นที่ได้ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
 2. โครงการติดตามความก้าวหน้าผู้ประกอบการใหม่ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
- 5) การตรวจสอบการบริหาร

กิจกรรม 1. การบริหารงบประมาณ ของโครงการบริการระว่ายน้ำ

6) งานให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรม 1. ด้านการเงิน การบัญชี พัสดุ และด้านอื่นๆ

1.4 ระยะเวลาที่เข้าตรวจสอบ ระหว่างเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกันยายน 2556

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ข้อมูลรายงานทางด้านการเงินและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน

1.5.2 การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีและนโยบายที่กำหนด

1.5.3 การบริหารทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ เกิดประโยชน์สูงสุดและมีการควบคุมการเก็บรักษาทรัพย์สินที่เหมาะสมสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

1.5.4 มหาวิทยาลัยฯ ทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและทราบแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2557

หลักการและเหตุผลของการตรวจสอบภายในถือได้ว่าเป็นเครื่องมือและกลไกที่สำคัญของฝ่ายบริหารคือผู้บริหารสามารถนำข้อมูลจากรายงานการตรวจสอบที่ผู้ตรวจสอบภายในเสนอ นำไปใช้ในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร เนื่องจากการตรวจสอบภายในมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยรับตรวจให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี โดยการใช่วิธีการตรวจสอบ และเทคนิคการตรวจสอบอย่างเหมาะสมกับภารกิจและสภาพแวดล้อมองค์กร

2.1 วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานการเงิน การบัญชี และการพัสดุของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีรวมถึงให้มีระบบการควบคุมภายในที่รัดกุม มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นไปโดยประหยัดตามนโยบายที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ตั้งไว้

หน่วยงานตรวจสอบภายในได้วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นแล้วหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจึงวางแผนการตรวจสอบเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสี่ยง โดยการให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาแก่หน่วยงานผู้ปฏิบัติงานพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลที่สำคัญที่ตรวจพบ ต่ออธิการบดีเพื่อสั่งการให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

2.2 ขอบเขตของการตรวจสอบ

2.2.1 หน่วยรับตรวจ

1) สำนักงานอธิการบดี (กองกลาง)

ระดับความเสี่ยง สูง

2) สำนักงานอธิการบดี (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ)	ระดับความเสี่ยง	สูง
3) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ระดับความเสี่ยง	ปานกลาง
4) โรงเรียนสาธิตฯ	ระดับความเสี่ยง	ปานกลาง
5) หน่วยงานในกำกับมหาวิทยาลัยฯ (ศูนย์บ่มเพาะฯ)	ระดับความเสี่ยง	สูง

2.3 กิจกรรม/เรื่องที่ตรวจสอบ

2.3.1 งานตรวจสอบติดตามและประเมินผล

1) การตรวจสอบปฏิบัติตามข้อกำหนด

กิจกรรม 1. การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

2. การควบคุมการใช้วัสดุและครุภัณฑ์

2) การตรวจสอบทางการเงิน

กิจกรรม 1. ตรวจสอบหลักฐานเอกสารใบสำคัญที่ใช้ประกอบการเบิกจ่าย

2. การตรวจสอบลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ

3) การตรวจสอบการดำเนินงาน

กิจกรรม 1. โครงการที่กำหนดไว้ 1 โครงการ ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ

4) การตรวจสอบระบบสารสนเทศ

กิจกรรม 1. ตรวจสอบระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้าน
สารสนเทศ

5) การตรวจสอบการบริหาร

กิจกรรม 1. การของบประมาณเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณกำหนด

2. การจัดทำคำของบประมาณสอดคล้องกับแผนมีเกี่ยวข้อง

3. การจัดซื้อจัดจ้างตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง

2.4 ระยะเวลาที่เข้าตรวจสอบ คือปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (1 ตุลาคม 2556 – 30 กันยายน 2557)

2.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.5.1 ข้อมูลรายงานทางการเงินและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน

2.5.2 การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีและนโยบายที่กำหนด

2.5.3 การบริหารทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ เกิดประโยชน์สูงสุดและมีการควบคุมการเก็บรักษาทรัพย์สินที่เหมาะสมสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

2.5.4 มหาวิทยาลัยฯ ทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและทราบแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2558

ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2555 ได้กำหนดให้หน่วยงานตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบภายในตามผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของส่วนราชการ โดยควรนำข้อมูลจากฝ่ายบริหารมาพิจารณาในขั้นตอนของการวางแผน เพื่อให้การตรวจสอบภายในสามารถสนับสนุนการบริหารและการดำเนินงานในภาพรวมของมหาวิทยาลัยฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 นโยบายการตรวจสอบ

3.1.1. ส่วนราชการ ซึ่งได้แก่ คณะ ศูนย์ สำนัก สถาบัน กอง รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการพิเศษของมหาวิทยาลัยฯ ควรได้รับการตรวจสอบ และให้คำปรึกษาแนะนำอย่างทั่วถึง และดำเนินการตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2555 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

3.1.2. เพื่อให้การดำเนินงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม ผู้ตรวจสอบภายในจะไม่ประเมินงานที่ตนเคยมีหน้าความรับผิดชอบมาก่อน ในกรณีที่มีเหตุหรือข้อจำกัดในอันที่จะทำให้ผู้ตรวจสอบภายใน ไม่สามารถให้บริการได้อย่างอิสระหรือเที่ยงธรรม ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องเปิดเผยเหตุ หรือข้อจำกัดดังกล่าวให้กับผู้มอบงาน หรือผู้รับบริการทราบก่อนที่จะรับงานนั้น

3.2 วัตถุประสงค์ของการวางแผนการตรวจสอบ

3.2.1 เพื่อให้กิจกรรมการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำครอบคลุมภารกิจของหน่วยงานตามลำดับผลการประเมินความเสี่ยง นโยบายของฝ่ายบริหาร

3.2.2 เพื่อให้กิจกรรมการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ และสามารถช่วยให้การสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

3.3.1 หน่วยรับตรวจ

- 1) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2) กองกลาง
- 3) กองพัฒนานักศึกษา
- 4) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5) สถาบันวิจัยและพัฒนา
- 6) โครงการน้ำดื่มทะเลแก้ว
- 7) ศูนย์หนังสือทะเลแก้ว
- 8) ศูนย์วัฒนธรรมภาคเหนือตอนล่าง
- 9) ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเวียงแก้ว

3.4 กิจกรรมการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำ

3.4.1 งานตรวจสอบติดตามและประเมินผล

1) การตรวจสอบปฏิบัติตามข้อกำหนด

กิจกรรม 1. การตรวจสอบหลักฐานเอกสารใบสำคัญที่ใช้ประกอบ

2. การตรวจสอบครุภัณฑ์

2) การตรวจสอบทางการเงิน

กิจกรรม 1. ตรวจสอบหลักฐานเอกสารใบสำคัญที่ใช้ประกอบการเบิกจ่าย

2. การตรวจสอบลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ

3) การตรวจสอบการดำเนินงาน

กิจกรรม 1. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอาเซียนหรือความรู้เกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนสำหรับนักศึกษา

4) การตรวจสอบระบบสารสนเทศ

กิจกรรม 1. ตรวจสอบระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

5) การตรวจสอบการบริหาร

กิจกรรม 1. การตรวจสอบบริหารราชการ

6) การตรวจสอบพิเศษ

กิจกรรม 1 โครงการน้ำดื่มทะเลแก้วและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการพิเศษของมหาวิทยาลัยฯ

3.5 ระยะเวลาที่เข้าตรวจสอบ คือปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (1 ตุลาคม 2557 – 30 กันยายน 2558)

3.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

3.6.1 ผู้บริหารและหน่วยรับตรวจทราบผลการดำเนินงานของหน่วยงานว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

3.6.2 ส่วนราชการได้รับการพัฒนาปรับปรุงการบริหารและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการปฏิบัติงานตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมีระบบการปฏิบัติโปร่งใสตรวจสอบได้

3.6.3 หน่วยงานตรวจสอบภายในได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่

4. การวางแผนการปฏิบัติงาน

การวางแผนการปฏิบัติงานมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดขั้นตอนต่างๆ หรือวิธีการอันเหมาะสมมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการตรวจสอบ เพื่อใช้ควบคุมการปฏิบัติงานและสอบทานการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในแต่ละเรื่อง ทำให้เกิดความรวดเร็วช่วยแบ่งภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ได้รับผลการตรวจสอบในประเด็นที่สำคัญอย่างถูกต้อง

ดังนั้นในการปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายใน ในประเด็นการวางแผนการปฏิบัติงาน จึงควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- 4.1 ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน โดยสำรวจข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการตรวจสอบ คือ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล บันทึกข้อมูล สรุปผลการสำรวจข้อมูล
- 4.2 กำหนดประเด็นการตรวจสอบตามข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อตัดสินใจว่าประเด็นใดที่ต้องตรวจสอบลึกลงไปและประเด็นใดไม่ต้องตรวจสอบ
- 4.3 ประเด็นการตรวจสอบที่ได้มากำหนดขั้นตอน วิธีการ ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ แนวทางการตรวจสอบ พร้อมทั้งระบุเทคนิคอันเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลอย่างเพียงพอ
- 4.4 ระบุรายชื่อผู้ตรวจสอบภายในและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

5. การสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายใน

การสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการมีการจัดวางระบบควบคุมภายในเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานที่กำหนดไว้และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ทราบว่าระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีเพียงพอ เหมาะสม มีการปฏิบัติจริงและส่วนราชการได้มีการประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นปัจจุบันเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิธีการควบคุมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น การสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายใน จึงมีประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการควบคุมภายใน และทำให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในมีความเหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายใน ในประเด็นการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในจึงควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- 5.1 ดำเนินการสอบทานใน 2 ส่วน คือ สอบทานรายงาน และสอบทานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
 - 5.1.1 สอบทานรายงาน ดำเนินการสอบทานรายงานการควบคุมภายในระดับมหาวิทยาลัยและรายงานการควบคุมภายในระดับส่วนงานย่อย โดยนำเสนอเป็นรูปแบบของรายงานและความน่าเชื่อถือของข้อมูล
 - 5.1.2 สอบทานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ดำเนินการติดตามการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการควบคุมและสอบทานการประเมินความเสี่ยงโดยตรวจสอบถึงการปฏิบัติตามแผนการควบคุมและความมีอยู่จริงของระบบการควบคุมภายใน
- 5.2 จัดทำรายงานผลการตรวจสอบถึงอธิการบดี

6. การให้บริการคำปรึกษา

การให้คำปรึกษา หมายถึง กิจกรรมการให้คำปรึกษา แนะนำ และบริการที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับบริการ โดยลักษณะและขอบเขตของงานจะเป็นไปตามข้อตกลงที่ทำขึ้นร่วมกันกับผู้รับบริการและมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลองค์กร โดยไม่เข้าไปร่วมรับผิดชอบในฐานะผู้บริหารงานตรวจสอบภายใน จะต้องมีการให้บริการคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดวาง

ระบบควบคุมภายใน ในส่วนของระเบียบและมาตรฐานการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบของทางราชการ ในด้านการเงิน การบัญชี งานนโยบายและแผนและงานจัดซื้อจัดจ้าง

วัตถุประสงค์ในการให้คำปรึกษา เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้งานตรวจสอบภายในในรูปแบบการให้บริการ คำปรึกษาของงานตรวจสอบภายในและเพื่อให้หน่วยงานผู้รับบริการสามารถปรับปรุงดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของงานตรวจสอบภายใน ในประเด็นการให้คำปรึกษา จึงควรดำเนินการ ให้บริการหน่วยงานและบุคลากรในมหาวิทยาลัยด้านการให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและจัดการบริการให้คำปรึกษา ในรูปแบบการนำเสนอข้อมูลและมีเอกสารประกอบ ให้ผู้ขอรับคำปรึกษา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจวรรณกรรมทางด้านผลการศึกษาที่ใกล้เคียงหัวข้อการศึกษาพบว่า มีเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

กัญจนาวลัย ไชยจรรยา (2552) วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นและการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ การศึกษาความคิดเห็นของพนักงานตรวจสอบภายในธนาคารออมสิน เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบ ภายในและการนำมามาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายในไปปฏิบัติผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีความคิดเห็น เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและพิจารณาส่วนใหญ่มีระดับความ คิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดยกเว้นข้อยุติการยอมรับความเสี่ยงของฝ่ายบริหารอยู่ในระดับมากส่วนการนำไป ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายใน พนักงานให้ความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณา รายด้านส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายในการนำไปปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายใน พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน

ผจงศักดิ์ หมวดสง (2538:บทคัดย่อ) ศึกษาการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการตรวจสอบ ภายในของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สรุปผลการวิจัยได้ว่า กระบวนการตรวจสอบภายในของ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐควรมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. นโยบายการตรวจสอบภายในต้องเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับผู้รับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารงาน

2. ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบภายในให้ชัดเจน

3. มีการวางแผนการตรวจสอบภายในทั้งนี้เพื่อใช้ในการอ้างอิงและใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ควบคุมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ

4. การตรวจสอบภายในควรประกอบด้วย

การตรวจสอบการบริหารเป็นการตรวจสอบเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานในทุกๆ ระดับอย่างมีอิสระ โดยวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการบริหาร เพื่อปรับปรุงงานและพัฒนาองค์กร

การตรวจสอบการเงินเป็นการตรวจสอบโดยอาศัยข้อมูลทางการบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเชื่อถือได้ของการบันทึกบัญชีและการรายงานการเงินตลอดจนการปฏิบัติทางการเงินว่าสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องหรือไม่

5. การรายงานผลและการติดตามผลการตรวจสอบภายใน กล่าวคือ การรายงานการตรวจสอบควรเป็นการพิจารณาข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงสำหรับการติดตามผลการตรวจสอบภายในนั้น ต้องมีการติดตามถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ว่าได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่

โกสิทธิ์ อุสาหะ (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อการติดตามระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9002 ผลการศึกษา พบว่า กิจกรรมที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002 ส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัดและเป็นประเภทกิจการผลิต ซึ่งการได้รับรองระบบมาตรฐาน ISO 9002 กิจการจะต้องมีขั้นตอนประกอบด้วย เตรียมการวางแผน การออกแบบระบบคุณภาพโดยเฉพาะการตรวจติดตามระบบคุณภาพ มีผู้ตรวจติดตามระบบคุณภาพที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเหมือนกับผู้ตรวจสอบภายในและกิจการที่ให้ผู้ตรวจสอบภายในเข้าไปมีบทบาทในการตรวจติดตามระบบคุณภาพมีจำนวนน้อยราย จากการศึกษา ถ้าผู้ตรวจสอบภายในเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจติดตามระบบคุณภาพมีปัญหาเพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายในเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจติดตามระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002

คันสนีย์ เรืองทวี (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้รับตรวจที่มีต่อผู้ตรวจสอบภายในของธนาคารกรุงไทย สรุปได้ว่า

1. ผู้จัดการสาขาให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบภายในมาก
2. รายงานการตรวจสอบเกี่ยวข้องกับประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับตรวจมาก
3. ผู้รับตรวจมีทัศนคติที่ไม่มีต่อคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน ทางด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
4. ผู้รับตรวจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในทางด้านวิธีการในการตรวจสอบ เครื่องมือในการตรวจสอบระยะเวลาในการตรวจสอบและการสรุปผลและการรายงานผลการตรวจสอบ
5. ทัศนคติของผู้รับตรวจที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้รับตรวจมีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน โดยผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีทัศนคติที่ดีกว่าผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี
6. ทัศนคติของผู้รับตรวจที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้ผู้รับตรวจมีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน
7. ทัศนคติของผู้รับตรวจที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันทำให้ผู้รับตรวจมีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน โดยผู้รับตรวจที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบสายงานด้านบัญชีและธุรการมีทัศนคติที่ดีกว่าผู้รับตรวจที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบสายงานด้านเงินฝากและสายงานด้านสินเชื่อ

ณัฐพงศ์ โควาติสัย(2542: บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พบว่า บทบาทการตรวจสอบภายในของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นการตรวจสอบแนวปฏิบัติ มุ่งเน้นการตรวจสอบทางการเมืองและการตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการตรวจสอบแบบดั้งเดิม ไม่มีเทคนิควิธีการตรวจสอบที่ทันสมัย ไม่มีการประเมินความเสี่ยงในการกำหนดกิจกรรมที่จะตรวจสอบ การรายงานผลของหน่วยงานตรวจสอบใช้เพียงรูปแบบ “ว่าผลการตรวจสอบบัญชี” ซึ่งไม่ถูกต้องเพราะเป็นการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในทั้งหมดขององค์กร ในการรายงานให้ผู้บริหารทราบ พบว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ฝ่ายจัดการอย่างไร เพราะเป็นการรายงานข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีต และสั่งให้หน่วยงานผู้รับการตรวจสอบทำการแก้ไขให้ถูกต้อง จึงไม่มีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจในส่วนของการจัดระเบียบว่าด้วยการตรวจสอบภายในนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบไม่ถูกต้อง และการวางแผนไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์แผนระยะยาว จะมีเพียงแผนประจำปีเท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานและให้ครบทุกด้านการตรวจสอบในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในมีการรับผู้ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งต้องปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการตรวจสอบภายใน ซึ่งองค์กรควรจะมีกระบวนการคัดเลือกด้านผลการตรวจสอบ จะมุ่งเน้นการรายงานข้อผิดพลาดของการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบซึ่งเป็นการมุ่งจับผิดมากกว่าการประเมิน เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลขมากกว่าการประเมินผลการดำเนินงานและการควบคุมภายใน ทำให้ไม่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ นอกจากนั้นผู้ตรวจสอบภายในยังไม่เข้าใจว่าการตรวจสอบภายใน คือ การประเมินผลการดำเนินงานและระบบการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ แต่เข้าใจว่าการตรวจสอบภายใน คือ การควบคุมให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์เท่านั้น และไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือการตรวจสอบภายในอะไรคือการควบคุมภายใน และผู้ตรวจสอบภายในจะเข้าใจว่าตนเองทำงานเหมาะสมกับหน้าที่แล้ว

ดวงดาว วงษ์พระสับ (2542:บทคัดย่อ) ศึกษาผลกระทบของการตรวจสอบภายในในการบริหารงานคลัง กรณีศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการตรวจสอบภายในในการบริหารงานคลัง และการมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระหน้าที่รับผิดชอบ พบว่าการจัดโครงสร้างองค์กร การจัดอัตรากำลังที่เหมาะสมและการมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระหน้าที่รับผิดชอบ มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง การตรวจสอบภายในทำให้การปฏิบัติงานในด้านการงบประมาณ ด้านการเงิน ด้านการบัญชี ด้านพัสดุ และด้านธุรกิจ เกิดประสิทธิภาพ ระบบการทำงานดีขึ้น ผลกระทบจากการตรวจสอบภายในในการบริหารงานคลังมีทั้งผลกระทบด้านบวกและด้านลบ

ศิริพงษ์ เจริญประสิทธิ์ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการตรวจสอบภายใน ของส่วนราชการ กรณีศึกษาสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท พบว่า การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในด้านจรรยาบรรณ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบด้านการศึกษาให้คำแนะนำ คำปรึกษาและการสนับสนุนการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับดี กรณีปัจจัยแวดล้อมการทำงานของผู้รับการตรวจสอบ พบว่า ด้านการฝึกอบรม ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านระบบการบริหารงานอยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านสภาพหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้รับการตรวจสอบในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ความสามารถในการประสานงาน ระบบการ

บริหารงานสภาพหน่วยงานและปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ในปัจจุบัน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน และการฝึกอบรมของผู้รับการตรวจสอบไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้รับการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การตรวจสอบภายในช่วยเพิ่มความมั่นใจให้ผู้บริหาร นโยบายการตรวจสอบภายในต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรกำหนดขอบเขตและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในให้ชัดเจน ให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในแก่พนักงานในองค์กร เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับผู้รับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน การใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายในของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่วนงานที่มีผู้ตรวจสอบภายในที่ทำหน้าที่ตรวจสอบโดยตรงจะปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติงาน มีขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการตรวจสอบ 2) การปฏิบัติงานตรวจสอบ 3) การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ โดยต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบภายในให้ชัดเจน

